

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

"Trollen i Knaggalid - klintar." s. 1.
 Stora mor i Knaggalid. s. 4.
 Ebbamåla riddare alias Käringebygds gast. s. 12.
 När Net-Lassen kom i ffäre med Väcken. s. 19.
 Liv och leverne i Blekinge skogsbygd. s. 22.
 Spökeri. s. 24.
 Barnmorska som misskötte sig blev konstig. s. 28.
 "Spöket" i vedboden. s. 38.
 Bonde som inte skötte gården m.m.; slog ihjäl en s. 44.
 man som stulit från honom.

ACC. N:R M. 8484 :/.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

" Trollen i Knaggalid - klintar."

En natt kom en smålänning på färd mot Karlshamn med ett lass läkten att passera Knaggalid-klintar (så kallas en bergsträckning som söder ifrån börjar med en stark upphöjning av marken på " Sussekulls " ägor, går härifrån över på Knaggalid ägor där den fortsätter mot norr in på Öjamåla utmark) Klintarne så kallas den del av berget som vid Gröne-hölj i Mör - rums ån går tätt intill landsvägen lämnande på ett ställe, där nu två torparstugor stå, knappt plats för landsvägen mellan berget och ån. Klinten reser sig nog här cirka 300 fot, säkert mera över marken, på ungefär halva höjden är en horisontal spricka i berget där några om ej så imponerande stora men dock mycket gamla furor fattat rotfäste som trots stormar, snöfall, torka och regn som bortspolar den smula jord de behövde för sin näring , dock fortfarande trivas och växa. I månsken och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:2.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

under nattens mörker ter sig den nakna bergsidan ganska imponerande ut och under tidernas lopp är det naturligt att folkets fantasi fått näring härav.

Smälänningen kom som sagt körande vägen fram, rätt som det var svävade en mörk skugga över vägen, gubben tittade upp och varseblev en gestalt skapad som en människa men så stor och hög som ett masteträ, som ställt sig gränsle över vägen och räckte handen i vilken han höll en vattenspann så stor minst som en båtsmansstuga ut över höljen och tog den full av vatten varefter han lyfte upp den och satte den på vägen medan han pustade ut för ansträngningen. Vattnet skvalpade då något över men blev ändå så pass vägen att köranden fick vatten i träskorna han hade på fötterna och i detsamma hörde han jätten eller trollet med tordonsröst säga: " Det är bra harmligt att jag som är minst skall behöva gå efter vatten till dem andra stora lunsarna ". (luns är blekingsmål betyder en lat, senfärdig, oduglig person) men jag skall minsann döpa lunsarna när jag kommer hem sade han samt fattade vattenspannen tog ett

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:3.**

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

steg så var han vid berget. Där öppnade sig en bred spricka varigenom han insteg varefter berget slöt sig samman och fick sitt vanliga utseende, körkarlen (smälänningen) stod så rädd att han var mera död än levande men värre blev det då han strax därpå fick se en ännu större varelse med stort grått skägg komma ut från berget samt stega över ån samt försvinna bort över Hallandsboda ägor under det han skrek, " hit skall fan komma fler gånger på kalas och bli utkörd, då har jag det lugnare och trevligare i " Romare-kull ". (Efter mitt förmenande kan Romare-kull i folkets mun icke betyda något annat än Romeleklint i södra Skåne.) Obs. jämför denna saga med den vi få höra på västgötasläkten om kämparne i Ålleberg, så fastän lokalen är olika, de agerande trollens beteende också något olika så lär det vara samma saga fastän ändrad efter folkets smak och åskådningssätt, icke så allvarsam utan mera lekande och skämtsam här i Blekinge, beroende på folkets livligare lynne.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:4

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stora mor i Knaggalid.

Till hemmansägaren Karlsson i Härnes (Hemsjö station) kom en julafton tämligen sent på kvällen en storvuxen medelålders kvinna in i köket och begärde få tala med moran i huset. En av pigorna gick in till moran Karlsson och sa: " Stora mor i Knaggalid är i köket och begär att få tala med Er, vad skall vi bara göra ?" Mor Karlsson var en resolut kvinna, steg upp och gick med ut under det hon yttrade: är det mig hon vill tala med så behöver väl inte ni (härmed menade hon pigorna) bekymra er om den saken. Utkommen i köket där den främmande stod, såg mor Karlsson genast på den oerhörda storleken att det kunde inte vara någon annan än Storamor i Knaggalid men hälsade henne välkommen och räckte henne handen därvid dock iakttagande den försiktighet att endast räcka fram ett finger ty om hon räckt hela handen kunde hon riskerat att med de krafter som Stora mor i Knaggalid var i besittning av kunde hon fått fastän i all välmening hela handen sönderklämd så att hon aldrig kun-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:5

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-nat bruka den mera. Nå så ärendet som Stora mor hade, jo det be-
 stod däri att hon till jul fått en gäst mera än som hon beräk-
 nat varför det fattades bröd för henne och kunde nu moran Karlsson
 som i orten var känd för sin välgörenhet hjälpa henne med några
 kakor för tillfället så skulle hon rikligt ersätta detta. Mor
 Karlsson befallde genast två av pigorna att taga var sin säck
 och gå ner i brödkällaren efter hela det sista baket brödkakor
 och ta med sig upp (apropå brödbakning i bondhemmen i Blekinge
 för 50 eller 60 år sen, tillgick så att till julen bakes bröd,
 på ställen förståss där rådd fanns, i sådan mängd att det skulle
 räcka till vårfrutid den 25 mars. Nu för tiden med vårt bakkings-
 sätt och vår förvaringsmetod skulle detta ej låta sig göra ty
 brödet möglades och bleve odugligt under denna långa tid, jag
 har kommit underfund med knepet men att omtala det här är onö-
 digt ty det hör icke till saken). När pigorna kommo tillbaka
 med sina bördor av bröd blev frågan var stora mor skulle ha det.
 O det tar jag väl här i förklädet sa hon och tog med händerna
 i båda ytterhörnen av förklädet och höll ut detsamma, häri tönde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:6.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

pigorna sina bördor tillsammans 24 kakor av c:a 8 a 9 skålpund stycket, förklät blev inte fullt ändå. Stora mor samlade ihop fällorna av förklät i vänstra handen och räckte fram högertassen till tack och adjö, så fick mor Karlsson, spjuver som hon var en idé, " kan undras hur länge du orkar stå och hålla denna bördan i en hand ", samt beklagade att hon inte för tillfället hade kaffe att bjuda på men frågade om Stora mor ville hålla till godo med en sup. (på denna tid existerade husbehovsbränningen så att varje storbonde hade bränneri) . Jo det var hon tacksam för. En av pigorna fick då besked att gå ner i brännvinskällaren och tappa upp en spann brännvin. (På denna tid hade vi ej såsom nu plåtkärl utan spannar eller hinkar som voro gjorda av trä tilltagna i mått så att de i vanliga fall rymde 10 a 12 liter i allmänhet något större.) Då pigan kom upp med spannen vågade hon ej överrätta den till Stora mor utan satte den på golvet. Mor Karlsson tog nu en vattenslev eller skopa och lämnade Stora mor den samt bad henne ta för sig vad hon önskade, varpå Stora mor sa: " Ni har väl inte tappat upp

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484:7**

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mera än att det är meningen jag skall ha det", tog därpå spannen i högra handen lyfte upp den till munnen och tömde innehållet i ett drag, tackade för välfägnaden och gick. Någon tid efter en natt Karlsson själv varit i Karlshamn och körde mot hemmet blev han vid Knaggalid-Klintar hindrad av att något stängde vägen så att hästarna ej kommo fram, han satt på vagnen och småsov och då hästarna ej ville gå längre utan stannade, tittrade han upp och varseblev en ofantlig skugga härrörande från ett människoliknande väsen, stort som Asarums kyrka, som satt sig gränsle på vägen och nu tilltalade honom sålunda: " Du har det besvärligt med säd till bröd i år därför att det var missväxt i fjol, men du behöver inte snåla in av bekymmer för att få utsäde till våren ty jag fick bröd av din hustru till jul och det skall jag betala igen med sädesråg då tiden blir att du skall så och du skall få råg till hösten och så bättre än du någonsin havt förr och hälsa mor tack för gott dricka hon gav mig i julas, sade och försvann. Karlsson körde hem och då våren inbröt fick han besök av Stora-mor som förärade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:8.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

honom ett helt förkläde med vårråg och korn av en annan sort och som gav bättre avkastning än någonsin han fått förr, lika så på hösten fick han höstråg som var större i kornen och gav bättre gröda än den sort han förr använt, men han fick det på det villkor att han varje julafton skulle på hörännen (eller slynnen som vi säger) sätta ut gröt och mjölk till tomten, så länge han detta gjorde skulle han ha tur i allt vad han företog sig, men försummade han detta skulle oturen förfölja honom och hela hans släkt.

Enligt vad gamla drängar och pigor som tjänste på stället vet att berätta så var det praxis i gården att så länge gamla Karlsson levde sattes varje julafton gröt och mjölk på hörännen, vad det nu var som var orsaken härtill, tur och välmåga följde också både gården och folket. Så dog gubben och sonen Karl Karlsson övertog gården, han hade insupit nyare tiders moral vilken i få ord kan uttryckas så här: " Tänk endast på dig själv, bry dig fan om någon annan ". Det försumrades både att sätta ut gröten till tomten och mycket annat, så länge

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:9

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skog på gården fanns att sälja och sålänge gamla grunkor från föräldrarnas tid fanns att tillgå, gick det sen var det stopp. Så kom han att göra bekantskap med Sven Svenssons dotter från Allamåla i Jämshögs socken, en av de rikaste dåtida bondtöser, det blev äktenskap, han sålde Härnes, inköpte istället Möllebjörke i Gammelstorps socken och satt där ett par år, gjorde en del fula manipulationer, som gick över strafflagens rāmärken, skaffade sig god reskassa, rymde till Amerika och hur det sedan gått med honom vete gudarna.

Apropå, gamle Karlsson hade en dotter som hette Johanna hon blev om jag ej missminner mig, andra hustrun till bonden och riksdagsmannen Lars Månsson i Tranemåla. L. Månsson riksbekant genom sin stora boksamling som han skänkte till Göteborg och som erfordrade 3 järnvägsvagnar då de efter hans död kördes ner och instuvades i järnvägen i Svängsta i och för transporter till Göteborg.

En annan av Karlssons döttrar vid namn Elna, gjorde under den tiden Karlshamn Wislanda järnväg anlades bekantskap med en av ingenjörerna vid järnvägsanläggningen, som en tid loge-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:10.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- rade i Karlssons gård. Följden blev den vanliga, 40 veckors matsäck och " yngen-tyngen " vidare, som folket säger. Hon blev sedan gift med en handlande Christer^Vsson i Hemsjö. Christerson dog för många år sedan men affären uppehållles med glans av Elna, som trots sin ålder (nu 1925 över 70 år). För många år sen kom jag i samtal med Elna och ledde samtalet in på ämnet om trollen i Knaggalid-klint och det förhållande som enligt folktron skulle existerat mellan hennes föräldrar och trollen och fick detta oväntade svar: " Ja det var bror Kalle som skämde ut saken annars kunde vi havt gott av dem (trollen vill säga) än i dag." Jag genmälte, tror inte frun att vi människor genom aktgivande på oss själva och vad vi företaga oss ha vårt öde mer i våra egna händer än om vi litar på okända andeväsens nycker men avbröts med svaret, Holmberg kan väl begripa att det är bättre att ha dem till hjälp än till motståndare. Nu hade jag hört nog och ville förresten inte gå längre i ett ömtåligt ämne, Elna var åtskilligt äldre än jag och blivit prövad och luttrad i livets skola på många sätt, hade

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484://

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Söcken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i dagligt umgänge åtminstone samtalat och kunnat inhämta kunskaper långt mer än jag, hur i all världen kunde då några minnen, kanske bara berättelser från hennes barndom ha så rotfäst sig hos henne att hon absolut säkert trodde på skrock in i sin sena ålderdommen. På något outgrundligt sätt fanns ett sammanhang mellan Knaggelids troll och Karlsgårdens folk som för den utomstående var omöjligt att få klarhet uti, jag får där som i många andra dylika bryderier säga som far min sa då jag frågade honom om något sådant: " Här finns mycket i naturen som varken vi eller de lärda kan förklara, vi få nöja oss med att konstatera fakta. "

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:12.**

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ebbamåla riddare alias Kärringebygds gast.

Från Hovmansbygds station å Karlshamn-Wislanda banan går en väg väster ut mot Kyrkhult. Från Hemsjö station går en väg nordväst åt samma håll och båda mötas åter upp i Kärringebygds utmarker, en föreningsväg utgår från Röshult och stöter till Hofmansbygdsvägen i närheten av Ebbamåla skolorhus. Alla tre vägarna bilda således en stor triangel, än här än där på denna triangels vägar synes ännu 1925 vissa nätter ett fladdrande tämligen klart lysande ljus sväva framåt vägen. En sägen går att en riddare bosatt i Ebbamåla och som ägt och som ägt stora jordbesättningar här i orten och en gång gömt en del av sina skatter i ett stort stenrös mitt i den största åkern på Sven Svenssons ägor i Kärringebygd blivit mördad varefter han oupphörligt far omkring och ser om sitt gamla gods och sina gömda ägodelar. Vid både det ovannämnda stenröset så väl som vid ett något väster därom beläget torp kallat Ulvatorpet synes ljuset

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:13.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mera än på vägarna. (angående lyse och kyktgubbar se min uppsats om " den långa finnen ")

Den norraste av Kärringebygds gårdar hade på 1870 och 1880 talet till ägare en person Jon Jönsson, han lät bygga nya inhus 1880. Han var gift med en syster till min svärmor och min svärmors såväl som hennes man bodde då på ett torpställe något väster om gården men beläget så att när man såg ut igenom gavelfönstren hade man fri utsikt över de stora åkarna fram till gården. En natt svärmoran vaknar och tittar ut såg hon ljus i varje fönster i den nybyggda gården, upp med dig Jösse och spring fram till gården det brinner i alla knutar skrek hon till sin gubbe och började med detsamma att ta lite kläder på sig själv. Gubben Jösse for upp i röda rappet kastade ett par byxor på sig och sprang iväg, gumman följde efter något senare. Under vägen fram till gården (c:a 1/4 timmes väg) syntes ett par gånger ingenting annat än mörka natten för att i nästa ögonblick det lystes fullt ljus i varje fönster. Då Jösse kom fram varken hörde eller såg han någon-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:14.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

-ting utan gick och vred sig några gånger fram och åter full av förundran över det mystiska ljusfenomenet han sett. Så kom omder gumman fram, hon var mera resolut och då ingen i gården hördes eller syntes slog hon alarm på dörren till någon vaknade och kom ut undrande vad i all världen som stod på. När det så kom till förklaring hade ingen människa i huset varit uppe under natten utan både Jon och hustrun samt ett par små barn de då hade, hade legat och sovit i godan ro. Timmermännen hade slutat arbetet och givit sig därifrån så att ingen av dem kunnat vara orsaken till lyset som syntes återstod således ingen annan förklaring än att det varit Kärringebygds gast som illuminerat.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484** : 157

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I det ovannämnda Ulvatorpet bodde vid denna tid torparen Jon Ulf, f.d. båtsman hustrun hette Anna och sönerna den äldste som numera är i Amerika hette också Jon men den yngste som nu är bosatt i Hemsjö där han utövar skomakeriyrket hette Olof. En kväll då såväl gubben Jon som Anna och båda småpojarna varit på dagsverke på gården och skulle gå hem sågo de oväntat nog ljus tänt i torpstugan var och en av dem blev lite haj gumman allravärst de begrepo att det var fanstyg åfärde så att ingen ville gå in först, pojken Jon var väl då en 10 år gammal men ändå inte värre vid sig än han gick bakvägen in om köket och tände lampan. Medan han gick över gårdsplanen såg han hela stugan upplyst men då han kom in från köket var allting mörkt som det borde vara inte ens katten som mötte honom vid köksdörren gav något ljus ifrån sig. Således återigen Kärringebygds gast som roat sig med att vara braständare.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:16.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Biörnemåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Under åren mellan 1900 och 1908 brukade en gubbe, som enligt kyrkoboken hette Karl Olsson men som i dagligt tal kallades Ola Bengtss Kallen och var torpare å Kärringebygds ägor något väster om Ulvatorpet alldeles intill Hofmansbygdsvägen, passa upp min svärmor (som då var änka och bodde ensam i sin stuga sysselsatt med vävnadsarbete) ett par dagar i veckan med att hugga ved, bära upp vatten och så vidare ibland blev han anmodad att stanna kvar och äta kvällsmat innan han gick hem men han gjorde detta ogärna och orsaken föregav han vara den att han fruktade att gå ensam vägen mellan svärmors hem och Ulvatorpet. Gumman ansatte honom med frågor för att få utrönt vad det kunde vara som satt sådan skräck i den annars så hurtige och frimodige gubben men han gav alltid undvikande svar. Säger jag saken sådan den är så tror du mig inte brukade han svara och dock förekommer där nästan varje gång jag går där något så obehagligt och närgånget att jag vet mig ingen

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

råd jag tror säkert att det sker mig något illa där till slut jag är verkligen rädd för platsen och det hemska jag får se där, såhär utlät han sig under alla årens lopp men ingå i närmare detalj om saken det ville han inte. Själv kom jag där några gånger och granskade platsen, varken stenar, buskar eller den söder om vägen resliga granskogen hade i mitt tycke något skrämmande, ett par gånger passerade jag där även sedan det blivit mörkt men ingenting ovanligt varken såg eller hörde jag. Så en kväll om senhösten 1908 hade Kalle varit på Ulvatorpet och hjälpt dess ägare att tröska och skulle om kvällen som sagt gå ner till svärmoran och bli där för natten ty hon var lite smått sjuk så att det var besvärligt för henne att klara sig ensam. Kalle gick iväg men så om en stund samoran på Ulvatorpet till sin gubbe, gick vägen nerföre och se hur det gick med Kalle, du vet hur ogärna han går denna vägbiten sedan det blivit mörkt (vägstycket gick man ledigt på 10 minuter) . Jaha gubben gick och kommen ungefär halvvägs hittade han Kalle som låg på vägen visserligen vid liv men

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M.** 8484 : / g.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

talförmågan var borta. Skjuts anskaffades strax i den närbelägna gården och Kalle transporterades till sitt hem där han om några dagar dog utan att ha återfått talförmågan så att vad som passerat om kvällen och vad han råkat ut för fick ingen veta, skriva kunde han inte så att han kunde icke meddela sig med någon på detta sätt inga tecken till våld eller yttre skador kunde förmärkas, händelsen var och är fortfarande en hemlighet så att denna gång gjorde Kärringebygds gast ifrån sig arbetet till fullo ty han fick skulden för olyckan. Numera förekommer det icke så ofta att ljuset synes men allt emellanåt förekommer det. För mig har emellertid sådana ljusförekomster förlorat sitt intresse, jag har å annan ort i Skåne där sådant också förekommer försökt att få reda på hemligheten men detta var mig omöjligt, jag blev i alla fall varken sjuk eller motfälld.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:19.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

" När Net-Lassen kom ifärd med Näcken "

Jakt och fiskehistorier eller trolleri.

En gång kom Net-Lassen till Kalvsjön (Kalvsjön belägen c:a 1/2 fjärdingsväg söder om Elmtasjön å Björnamåla i Ringamåla församling) för att sätta ut ståndkrok samt började meta småfisk för att få agn till ståndkrokarna. Rätt som det var började det regna skarpt som ett skyfall, när regndropparne slog mot vattenytan studsade de högt upp, bäst som Lasse drog upp en liten mört observerade han något som kom framglidande på vattenytan tätt intill land där han stod det såg ut som en människa suttit på vattnet och glidit framåt med rätt stark fart istället för armar eller åror hade varelsen vingar på nacken med vilka han flaxade i vattnet och på så sätt fortskaffade sig framåt, samt sa för sig själv: " Dä dygge, dä dygge det faller stora droppar ibland." När Lasse hörde att den här företeelsen betraktade detta herrans oväder som nu drog fram såsom bara ett duggregr kunde han inte tiga utan skrek, "tycker

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:20.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

du det duggar nu så vete fan när du tycker det regnar." I samma nu försvann varelsen och om enstund upphörde regnet och det blev soligt väder.

Nå fick ni mycken fisk på edra krokar efteråt, frågte jag. Nä du inte ett liv ser du det var näcken som var ute och gassade sig och du kan väl veta han blev arg för att jag var näsvis att svara honom.

En gång låg Net-Lassen i ängalada för natten efter att förut om kvällen ha satt ut sin långrev i Tjälkasjön (Tjälken ligger översta änden av Åryds socken). I ena hörnet av ladan låg lite gammalt höboss kvarlämnat från föregående års skördar som Lasse kröp ner på i ladan fanns ingen ingång till på sidan utan höet kastades in genom gavelskottet och togs vid behov samma väg tillbaka. Som sagt Lasse hade lagt sig och sovit några timmar så att han antog det var vid midnatt han vaknade och låg då vaken en lång stund och tänkte på sitt fiske. Det var fullmåne och då tar inte gärna gäddan jag får nog inte annat än några stora aborrar jämte småfisk i morgon tänkte han.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:21.**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

Rätt som han på detta sätt mediterar började hela öppningen på gaveln fyllas av något svart och mörkt precis som om ett stort svart skynke mycket sakta, tyst dragits upp och förminskat gavelöppningen. Jag låg och tittade på det en stund men så begrep jag att det var fanstyg i välten, reste mig upp och sa: " Vill du va snäll och flytta dig ur vägen så skall jag gå min kos." Och kan du tro, när jag sagt detta så försvann det mörka ur gluggen mer och mer ända till dess hålet var fritt så att månen sken in genom gluggen som förut och då klungade jag mig över väggen och gick dän men du må tro jag var rädder att Necken skulle ta mig i benen när jag hängde utanför väggen. Nu gick det bra och jag hade inte ont av trollet. Fick ni bra med fisk blev min fråga. Ja det kan du tro, gäddor fick jag ju inga för det var fullmåne men småfisk, ål och aborre fick jag så att jag sålde över ett pund i Borvidsmåla och lika mycket i Hjertsjömåla och ändå hade jag småfisk till sogel åt mig själv en hel vecka. Sedan denna gången hade jag vet att inte "töjtas" (töjta är detsamma som reta) med trollen därför fick jag medhåll av dem.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:29.

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—

Liv och leverne i Blekinge skogsbygd.

År 1865 vigdes Kyrkhults kyrka in. En bondson från Våghult inom samma församling som studerat till präst samt en del år tjänstgjort inom Öljuhult församling erhöll på församlingsboarnes förord kallet i Kyrkhult. Han var en tilldels sträng präst där så behövdes men på samma gång liberalt anlagd mer än de flesta av sina samtida kolleger i de angränsande socknarna. Han var anlitad och betrodd om allt möjligt till och med om en torparens höna råkat att värpa ett vindägg slog det inte fel att det skulle berättas för honom. Praktiskt anlagd som han var visste han i de flesta fall att ge goda och tillförlitliga råd åt sina församlingsbor. Intet under att han således blev den centralperson i orten som i både möjliga och omöjliga fall framställdes såsom ett orakel och vars blotta ord ansågs äga en magisk kraft och undergörande verkan. Detta om detta, men i förbigående må sägas att ägde vi närvarande

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484:23.**

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tid många sådana präster som han vilka visste att i rätten
tid ingripa och på ena eller andra sättet ställa oegentlig-
heterna till rätta, vore säkert inte söndringar mellan präster
och församlingsboarne så stor som den nu beklagligtvis på mån-
ga ställen visar sig vara. Hans namn var Per Rönnbäck.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484: 24.

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I södra hörnet av Kyrkhult ligger ett hemman, Hal-landsboda delar i tre a fyra gårdar, i en av dessa hade det en lång följd av år spökat, då eld brann i den öppna köksspisen syntes ofta såväl på dagen som om kvällarne ett höstklätt framtimmer med marmorvitt ansikte och mörka genomträngande ögon stå framför spisen och stirra på de i köket sysselsatta personerna, men utan att förövrigt på något sätt hindra eller störa folket i dess arbete rätt som det var försvann skepnaden, om genom skorstenen eller i tomma luften var omöjligt att säga. Skepnaden visade sig såväl för husbondefolket som tjänarne eller främmande personer och hade som jag ovan sagt hållit på härmed i årtal. Många pigor gingo från stället direkt, andra blevo väl till en tid kvar endast de sluppo att uträtta några sysslor i köket, men som detta ej alltid kunde låta sig göra ledsnade även dessa en vacker dag och då några år gått om var det för bonden omöjligt att från omkringliggande ort erhålla några tjänare ty de som en gång havt plats på stället utbasunade saken var de kommo och nöjde sig

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:25

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

då ej med fakta utan gjorde storartade tillägg och ju värre historierna tilltogs i volym desto bättre troddes de av folket. Spöket däremot överskred aldrig sin engång antagna roll, utan nöjde sig fortfarande med att tyst och stilla med sin skarpa blick betrakta de personer som i köket hade sin sysselsättning och att sedan i ett oväntat ögonblick tyst och obemärkt försvinna, anmärkas må att spöket alls inte visade sig folkskyggt utan visade sig likaväl då flera personer voro närvarande som om endast en enda befann sig i köket, men visade sig aldrig i de övriga rummen eller uthusen ej heller i köket å annan plats än framför brasan vid spisen och aldrig då elden var släckt. En dräng som var lite mera modig än de flesta där tjän- te i gården och som flera gånger sett spöket gav sig tusan på att han skulle fånga detsamma och en kväll då han nyss inkom- mit i köket och satt sig på en stol fick han om några minuter varsna skepnaden, tog ett kattsprång med utbredda armar mot spisen men istället för att omfamna spöket kom han på huvudet i eldbrasan och brände sig om händer och ansikte rätt duktigt,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:26.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

spöket var på ögonblicket försvunnet men visade sig snart igen men då hade drängen sysselsättning med att blåsa på sina brännskador och hade alls ingen lust att än en gång omfamna den okända uppenbarelsen.

Med tiden blev det svårt för bonden att kunna sköta sin gård. Några tjänare ville inte vara där och att ensam sköta den därtill var gården för stor. Han försökte sälja den men ingen ville bjuda något nämnvärt för en gård där spöken huserade. Kom så i sitt bekymmer att tänka på den så populäre kyrkoherde Rönnbäck. Han som vet råd för allting annat kan nog hjälpa mig också från detta här eländet tänkte bonden reste till Kyrkhult omtalade sitt elände och erhöll löfte om att en dag i följande veckan skulle prästen komma till honom. De dagar som nu förgingo innan Rönnbäcks besök visade spöket sig dagligen precis som om det anat att dess tid var kort ty efter prästens visit i gården har ^{hus} skepnaden aldrig mera visat sig varken för tjänare eller för bondfolket.

Vid den tiden detta passerade hade jag ej lärt känna be-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:27

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne Adress: Svängsta.

Socken: Asarum Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

- folkningen i Hallandsboda och då jag omsider fick kännedom om händelsen var både bonden och Rönnbäck döda så att jag har endast de av folket i orten berättade omständigheterna till grund för min berättelse men den händelse jag härnedan berättar är absolut faktisk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M.

8484:28

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

På 1870 talet tjänstgjorde en barnmorska i Kyrkhult, Emma Jonasson hette hon, var syster till storbonden Bengt Jonasson, Våghult som tillika var Kommunalman, medlem av bankstyrelsen i Jämshögs sparbank, var auktionsförrättare, boutredningsman m.m. var således en mångbetrodd man som på samma gång i grund och botten förstod konsten att dra andra vid näsan och rikta sig själv. Långt om länge blev detta uppdagat och följden härav blev för B. Jonasson ganska bitter men detta tillhör ett särskilt kapitel. Vid den tidpunkt denna händelse jag här berättar passerade, både var han och ville vara ansedd såsom ett strå vassare än andra bönder i församlingen. Ett återsken av hans storhetsglans åtföljde även hans syskon av vilka som vi hört barnmorskan Emma var en.

Då för tiden bodde barnmorskan i Kyrkhults sockenstuga, så en gång i slutet på 1870 talet rustades till bröllop i en av Faraböhls gårdar, belägen c:a $1\frac{1}{2}$ mil från kyrkbyn, som det var en förmögen bonde som nu skulle göra gille hade han inbjudit en stor del av socknens förnämsta notabiliteter däri-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484 : 29.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

-bland även B Jonasson och barnmorskan Emma Jonasson.

Den bestämde dagen kom, Emma rustade sig till, klädde sig som man säger i full gala. Hennes beställda skjuts stod på gården och själv lade hon sista hand vid sin klädsel och krusade frisyr då o ve och förargelse ett bud kommer instörtande från en avlägsen by med anhängan att barnmorskan ville komma med på förlossningsbestyr hos en fattig torparehustru och tillade budet, "Det brådskar, för det var så illa med kärringen så hon var näst döer ", då jag körde hit. Emma Jonasson var liksom brodern Bengt i hög grad stolt och högfärdig, hon bet ihop tänderna av förargelse över att inte nu kunna få ge sig av till bröllopsgården, neka att komma till den sjuka kvinnan vågade hon ej, ty då visste hon att budet genast uppsökt kyrkoherden Rönnbäck och omtalat förhållandet och Gud nåde henne ty då lika visst som han i mångt och mycket var sina församlingsbor till rådgivare och hjälpsam i förhållanden som lågo långt utanför en prästs verksamhet eller skyldighet, lika säker var han en vaktare över att var och en fullgjorde sina åtagna skyldigheter, därvidlag

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

var Rönnbäck sträng. Om någon av ovetenhet eller oförstånd gjorde fel i sina åligganden så visste han alltid råd och utvägar så att allting blev så vitt möjligt bra igen, men om någon av lättja, liknöjdhet eller slarv försummade sin sak då var gubben Rönnbäck inte god att komma i förhör hos. Detta visste Emma, vågade därför som sagt inte säga nej hur gärna hon än velat det, men gick ut och satte sig på sin med två hästar beställda skjuts befalde dem att köra till sjukbudets hem, med den förklaring att hon kom fortare fram med två hästar än en och tillade hon, när jag bara är kommen dit skall det snart vara undangjort sedan skjutsar ni mig direkt till Farabohl till bröllopgården. Som Emma sagt så gick det också, framkommen till stället gick förlossningen snart för sig men på ett så vårdslöst sätt att barnsängskvinnan dog förrän Emma var kommen till Farabohl. När Emma kom dit var högtidligheterna för längesedan började. Vigselceremonien överstökad och fästen börjad. Gården var med dåtida lysmaterial så upplyst i alla fönstren att det spred ljus långt ut på gården där på ett upp-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484:3/**

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-ställt bord en person ur en stor brännvinsflaska höll på att utdela snapsar till drängar, åskådare och skyttar som enligt dåtidens sed illustrerade alla bröllop med ett väldigt skjutande både före och i synnerhet under det vigselceremonien pågick. Ett dåtidens bröllop räknades knappt för lyckosamt om det inte sköts så pass skarpt att en halvtjog fönsterrutor sprungit sönder. Då nu brudparet voro vigda skulle förplägnad bestå skyttarna så att det var en stunds uppehåll med skjutningen. Så om en stund sändes en person ut att varsko att brudparet kom ut och som man sade, "läto visa sig", då skulle de som hade bössor eller pistoler fyra på utav glatta livet medan brudparet gick runt på gården en gång, ibland om vädret var vackert kunde de gå två gånger. Brud och brudgum gingo i bredd iklädd sin brudstass åtföljda av brudtärnor och marskar alla med brinnande ljus i händerna. Förrän stearinljusen kommo i bruk användes hemmastöpta talgljus med bömmulsvekar, men som dessa runno mycket och då naturligtvis fläckade ner kläderna för de som buro dem så på riktigt förnäma ställen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:32

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stöptes vaxljus vid sådana högtidligheter, dessa hade skarpa-
re låga och runno ej så mycket.

I bröllopgården hade då barnmorskan Emma ankommit dit,
allt på gården varande folk församlats runt om ett stort på
gården stående bord där ett par personer som bäst höllo på
med att spendera brännvin till dem som det ville ha, och på
den tiden hade inga nykterhetssällskap börjat sin verksamhet
så att det fanns ej många personer i varje församling som sa-
nej till en sup i all synnerhet då den kunde fås för intet.
Emmas skjuts kom med full fart från vägen in genom de öppna
grindarna upp på den av ett tjugotals ljus och lyktor upplysta
gården, så i samma tag kusken skulle hålla in hästarna vippade
vagnen omkring kastande Emma bort ibland folkhopen, hon ska-
dade sig ej men bleknande märkbart och sa högt för sig själv:
" Det var nog ej meningen att jag skulle komma här."

Torparkärringen hos vilken Emma varit dog som vi veta och blev
begraven. Allmänna meningen var att dödsorsaken förorsakats
av den omilda behandlingen hon fått vid förlossningen, men

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:33.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som torparen var fattig kunde han eller vågade ej dra Emma till ansvar härför men hämnden kom dock på ett sätt som varken han eller någon annan kunde tänka sig.

Barnmorskan var vid denna tid en tjock och välmående person, men snart härefter började hon avtyna och fick dålig matlust, dito sömn samt började grubbla. Om ett par års tid var hon så pass galen tidtals att vakt måste ibland anställas hos henne. Tjänsten såsom barnmorska kunde hon naturligtvis inte nu sköta.

Kraschen för Bengt Jonasson, hennes bror, var då ej inträffad utan han var rik och mäktig och såg med sorg sin systers lidande och förfall. Läkare kunde ingenting göra för henne. Så en gång hade hon vidtalat en så kallad trollgubbe från Urshults församling som skulle komma ner och taga Emma med sig in på kyrkogården samt ställa om att hon fick tala med den döda torparkärringen och bedja henne om förlåtelse så antogs det hon kunde bli bra om det nu var så att den avlidne gav henne förlåtelse.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:34**

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gubben, hans namn förtiger vi, kom till Jonassons hem i Våghult där Emma vistades, blev invigd i orsaken och lovade att mana upp anden ur graven, men endast på det villkor att Emma så länge hon befann sig inom kyrkogårdens murar ej yttrade ett enda ord annat än vad som han föresade henne under samtalet med den döda. Emma var vid tillfället normal och lovade beredvilligt allt vad som fordrades av henne. Mot midnatt sattes hästarne för, Emma, Bengt och gubben jämte kördrängen satte sig på vagnen och åkte ner till Kyrkhult där gubben åtföljd av Emma gingo fram till den grav där torparkärringen var begravd. Bengt stannade vid kyrkogårdsporten och drängen stod vid hästarne. Om en stund och sedan gubben läst sina böner stod verkligen kärringen i sin liksvepning på gravkullen framför dem. Gubben började nu att förestäva Emma de ord hon skulle uttala för att bedja om nåd men istället för att göra detta spottade hon på den dödes skepnad och sa: "Tvi dig ditt lea skrälle, är det dig jag har lidit så mycket för så tvi dig en gång till."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:35.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gubben fattade henne genast i armen och skakade henne så våldsamt han kunde och sa: "Arma människa vad gör du, nu är allt hopp för dig ute, det skall vara ett stort under om du ens kan komma ut ur kyrkogården, ty varken jag eller någon annan människa kan numera hjälpa dig, där ingen ånger finns är fåfängt att vänta förlåtelse." Därpå gick han fram till Bengt och sa, Ni borde känt till hennes sinne och sagt mig det så hade jag aldrig befattat mig med att hjälpa en sådan människa, nu är det sju resor värre ställt med henne än förut ty nu är omöjligt att göra någonting för henne, därpå gick gubben från dem till sitt hem han var inte ens inne i Vaghult då han gick där förbi om natten. Bengt stod och väntade några minuter att Emma skulle komma men då ~~stod hon kvar~~ hon stod orörlig gick han bort till henne och bad henne följa med hem, hon endast skrattade, Bengt tog henne i armen för att leda henne tillbaka men hon stod lika säkert som om hon varit fastvuxen. Bengt gick då efter drängen, han band hästarna varpå båda med förenade krafter försökte rycka henne loss men allt var omöjligt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:36.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bengt visste sig nu ingen annan råd än att mitt i natten gå till prästgården, väcka upp Rönnbäck och omtala för honom vad de haft för sig samt hur illa det avlöpt, samt bad honom om råd. Nu är att märka att Bengt stått så nära gravkullen att han i den månljusa natten både sett vålnaden och hört vad Emma sade till den. Rönnbäck steg upp, tog på sig kläder och följde med till kyrkogården, där hur han läste och hur han bad så kunde hon åtminstone få loss fötterna så att hon kunde följa med hem, men hennes sinnestillstånd var nu totalt förvirrat, för tillfället fick hon följa med till Vaghult men sedan ställdes det om plats för henne i Kyrkhults by där vakt hölls över henne alltjämnt, hon levde nog ett halvår härefter. Då en gång hon på något sätt åtkommit gift som hon intagit och varav hon dog. Hennes bror ställde till begravning och hon som andra lik myllades ner av prästen, men då det snart dunstade ut att hon själv tagit sig avdaga blev det på myndigheternas begäran föranstaltat om en obduktion av liket. Giftet upptäcktes av läkaren doktor Selling i Jämshög, varefter kistan och alltihop

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:37.**

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

förflyttades från kyrkogården till pestbacken, ty då fick in-
ga självspillingar begravas i vigd jord.

ACC. NR M. 8484:38.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

" Spöket i vedboden ".

I Kräftamåla, Kyrkhults socken, fanns för c:a 25 år sedan en undantagsman kallad Håkan Kräft. Han var just inte så gammal fastän att han överlämnat gården till sin äldste son Ola. Han hade i undantagsförmåner bland annat förbehållit sig ett stort stycke jord så att han hade ko, gris och några får. Förr hade han inom Kyrkhults, Ryd och Härlanda församlingar varit på rätt många ställen anlitad såsom väggbonadsmålare, var dessutom rätt god träsnidare, i ett och allt som man säger, en mångsidig man. Förutom Ola hade han en yngre son vid namn Karl, som dock i vardagslag helt rätt och slätt kallades "Kal", med lång tonvikt på a. En vacker dag fick Kal för sig att han skulle över till Amerika dit han också reste trots både fars och mors både böner och tårar. Som han var yngst var han kelgrisen, saknaden efter honom sedan han rest var därför naturligtvis stor, men så en dag sa Håkan Kräft till sin gumma, jag skall ta mig

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:39.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dalern göra en Kal av den stora alen här står nere och måla honom mä, så ha vi ändå något att trösta oss vid tilldess han kommer igen hem från Amerika. Ett porträtt av sin Kal hade Håkan målat förrän Amerikaresan blev utav och likheten var ganska bra, så att gott gry fanns hos Håkan, hans gumma, Kals mor hette Hanna, var däremot som man säger hemmegjord. En gång ~~hade~~ hon i något ärende besökte Rönnbäck i Kyrkhult, skulle hon i sin enfald ha något med sig att bjuda "vördi kyrkherren på", hade fördenskull fyllat lomman i sin underkjol med torkade träpäron, efter att ha uträttat sitt ärende sa hon: "Ja har nået mä me ja ville ge prästen." Det var vintern och kallt så att gumman hade två kjolar eller skört, som bönderna säga, utanpå underkjolen. När nu Hanna började kavla upp båda skörten för att komma åt sina torkade päron, kunde Rönnbäck ej låta bli att dra på munnen, ty han tyckte som sanningen var att enfalden var lite för grovt tilltagen, visade han emellertid i all vänlighet gumman ut i köket, för att där avlämna sin gåva. I köket befann sig för tillfället både fru Rönnbäck

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484**:40.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och en prästfröken från en annan församling som var på visit i Kyrkhult. Då gumman pratat om lite vände hon sig till fröken och frågade henne sålunda, "aj hon gifter", nej sa fröken, "ho gammal aj hon då" frågte gumman, trettio år sa fröken, "ho kors så gammal och inte gifter då aj då vel ingen som velat hatt na", sa kärringen.

Håkan tog sig itu med att hugga sin stora al och göra en träfigur som omsider blev färdig med långstövlar och hög hatt i fullkomlig kroppstorlek. Som Håkan var målare så utstyrde han sin Kal med färger så det förslog, sen ställde han honom i ett hörn av vedboden och dit gick både han och Hanna varje kväll innan de lade sig och togo adjö med sin Kal. Att deras Kal fått sin plats i vedboden berodde på att de ville inte låta någon veta om att de hade någon Kal hemma då den verklige var rest till Amerika. Så en höst då de båda voro på åkern och plockade potater, kom en grankvinna förbi hon hade varit i Hofmsnsbygd hos handlaren och köpt sig en del matvaror och småsaker med sig hem inpackat i en korg och ett paket,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:4/**

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:* _____
Uppteckningsår: _____ *Född år* 1860 *i* Ejärnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dessas satte hon på gårdesgården utvid vägen medan hon gick bort och slog alarm på dörrarna för att höra om Håkan Kräft och hans gumma voro hemma eftersom dörrarna voro stängda hon hade nämligen icke observerat dem där de voro sysselsatta ner på åkern, som ingen hördes av och vedboddörrarna stodo öppna, titlade kärringen ditin för att se efter om möjligen någon av dem skulle vara där. Som hon då stod där och kikade fick hon i ett hörn syn på figuren Kal. Gumman gav till ett skrik och hade så när ramlat på två håll. Därpå gav hon sig iväg mee en fart så att kjolarna slog klatsch omkring henne, sin korg och sina saker lämnade hon i sticket och sprang så att tungan hängde ute, som på en varm hund, då hon äntligen kom hem. Gubben hennes undrade vad i all världen som var hänt och äntligen kunde hon hämta sig så mycket att hon kunde redogöra för sig åtminstone så pass att han fick klart för sig att ett stort spöke eller snarare fan själv hade sitt tillhåll i Håkan Kräfts vedbod. Som det under tiden hade mörknat vågade ingen av dem gå tillbaka efter varorna kärringen sprungit ifrån utan de stängde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484: 42.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fönsterluckorna låste dörrarne och befallde sig i Guds hand samt lade sig till sängs. Men dagen efter bad torparen sin nabo gå med sig till Håkan Kräfts för att se om de kunde få rätt på sina varor. Dessa hade av Håkan observerats föregående kväll då han kom upp från åkern och tagits i förvar och han hade under natten grubblat sin hjärna med vad det varit för en tosing som satt sina varor på gärdesgården och därpå gått ifrån dem, han kunde ej ana att hans rare Kal kunnat vet-skrämma någon till den grad. Men så upp dagen då kärringen och båda torparna med rädda och allvarsamma miner och dito ord förklarat för honom kärringens öde föregående kväll och när då kärringen påstod att Håkan hade spöke i vedboden, gick ett ljus upp för honom, han gav till ett storgrin och sa: "O fan, har du vatt och sett min Kal, kunde du bli rädder för honom så min själ måtte du gärna springa gatlopp." kom nu så skall ni få se, det är intet spöke det är bara min rare Kal. Nu var ju spökhistorien gången i rök, som man säger, när som kärringen fick sina förlorade varor igen så var ju allt gott och väl och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:43.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kärringen erkände många år därefter, att trots hon fått upplysning om saken gick det dock en kall kåre utefter ryggen på henne för varje gång hon gick förbi Håkan Kräfts, ty tillade hon, Håkan var ingen dummer karl, han ville nog inte kännas vid att han hade med troll att göra utan han har nog bara vänt om syn på oss om dan när vi voro hos honom.

Och Kal själv, han vistades några år i Amerika, kom därefter hem, fick se se sin gengångare, fick sig själv ett gott skratt över det tokroliga äventyr han varit orsaken till. Han gifte sig och är för närvarande hemmansägare i Röshult av Kyrkhults socken.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:44.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Björnamåla var på 1840 talet en bonde vid namn Erik, som han härstammande från Kullemåla kallades han rätt och slätt Kull-Eriken, en stor grov och stark karl. Grov och grovkornig var han i både tal, gärning och sinnelag. Var en dålig bonde i att bruka sin gård så att fattigdomen hade trampat in i hans hem med hela foten. Han var mest begiven att gå på jakt i skogarna. Skulle det bli något till mat i huset så var hans vanliga utväg att hugga en bjälke i skogen och köra av den till Karlshamns varv så blev det till lite mjöl med sig hem, några sillar samt lite salt att doppa potaterna i, sen gick han på jakt i skogarna tills att maten var slut då han fick göra om samma historia igen ty jordbruket sköttes både lite och illa. Till gården hörde en liten vattensåg som till damm hade ett ganska stort kärr kallat " Porsmeden " troligtvis av den myckenhet porsbuskar som växte där runt om. En stor bäck kommande från Elmtasjön rann därigenom och vid denna var sågen anlagd. Varje vinter brukade Erik hugga 30 a 40 tolfter

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:45.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stockar på sin skog som han sedan på våren då snön och isarna smälte så att tillräcklig drivkraft fanns, själv sågade sönder till bräder och plankor som sedan kördes till Karlshamn och såldes. Under den tid som sågningen pågick var det att ligga i både natt och dag medan det var tillräckligt med vatten ty när vårfloden var förbi var bäcken för liten att kunna driva dåtidens tungrodda nicksågar.

Ett år då vårfloden stod sig rätt länge hade en flock svanor slagit sig ner i Öljesjön men av någon anledning sent om kvällen lyft och då kommit att för natten hålla till å den stora Porsmaden. Erik var som vanligt denna natt sysselsatt på sin såg där han nu länge hållit på så att han nästan halvsöv både natt och dag. Till lyse om nätterna å dylika sågar eldades med feta furuytor, skatved eller skartoppar som man säger i en järngryta på tre ben som ställdes vid sidan om såg-ramen ungefär mitt på sågen. Som såghuset alltid byggdes i samma riktning som vattnet rann och inga gavlar fanns på huset ty den ena gaveln behövde vara öppen för att kunna släppa upp

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:46.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stockarna från dammen och i andra ändan skulle det färdigsåga-
de virket skjutas ut följaktligen kunde då elden från grytan
alltemellanåt då det flammade till kasta ljus långt ut på vatt-
net i dammen, vid något tillfälle om natten hade väl svanorna
varit så nära att Erik obserberat dem ty om morgonen då han
gick hem för att äta frukost träffade han far sin som då var
torpare på hans gård och för honom omtalade han nattens syn
med följande ord: " Kan du tro på fan nu spökar det mesjäl på
Porsman, nu ha gastdjävlarna tjönat (ledsnat) å o va på land-
backen i natt ha de vatt en tröj eller fira stöckna på Pors-
man o slaets, di hade vita skjortor på sig så jag såg dem så
grant så ." Far tog, ty han anade genast hur det var fatt,
språng hem efter bössan, satte så fart genom backarne upp till
Elmtasjön där på den tiden varje vår, både svanor och vild-
gäss brukade slå ner och mycket riktigt där fanns fyra stycken
och han lyckades även skjuta en av dem. Dagen efter talade far
vid Svante från Qvalläkra och han berättade att två dar förut
sen om kvällen kom fyra svanor och slog ner i Qvallåkraviken

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484:47.**

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i Oljesjön men lyfte sent på kvällen och styrde kosan nordväst hän och nu var han strax på det klara med Kull-Eriks gästar. Nattvakan och sömnlusten har naturligtvis gjort sitt till ty annars var Erik själv skytt och hade i normalt och vaket tillstånd icke förväxlat gästar och svanor med varandra så mycket är säkert.

En vår tog vargarne den ene av Eriks oxar, på den tiden fanns vargar här i Blekinge, och de bönder som hade ont om foder så att de tidigt måste släppa ut kreaturen på bete voro mången gång illa ute. Sålunda berättade far att en vår han gått uppåt Askaremåla övre skogar att skjuta tjäder på lek, att bäst som han om natten låg under en gran i marken med hunden Car-dell vid sidan om sig började hunden morra reste håret och var orolig, strax härpå hörde han en kvist som bröts av tydligen var det någon som gick i närheten av dem. Han hade icke gjort upp någon eld och kunde därför icke se något omkring sig, han tänkte strax på varg, reste sig därför genast upp satte ryggen mot granen spände hanen och avväktade vad som komma skulle,

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M.

8484:48.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han erkände själv att han kände sig något kuslig tillmod, hund-
den kröp mellan benen på honom och morrade så argt han kunde
och nu kunde han tydligen höra något som pjaskade i det torra
lövet strax vände han bösspipan åt detta håll och fyrade av,
se något kunde han inte. När skottet small blev det bråttom
nu hördes det ganska tydligt hur de sprungo undan. Med mycket
besvär fick far av några torra grenar han bröt av granen en
liten eld så att han kunde se att ladda bössan omigen han hade
då intet annat än flintlåsbössan, sen höll han elden vid makt
ända till morgonen men utan att vidare få besök av varg men
något förre dager hörde han nötkreatur som bölade uppåt Tra-
neråshållet och begrep då vad dans som pågick. Dagen efter
gick han genom Tranerås ägor och fann då en två års häst, en
oxe och en kviga ihjälbitna. Hästen hade jagats ner i ett kärr
där hade han arbetat ut sig i dyn så att på motsatta sidan av
kärret mellan en stor sten och en stor al låg han ihjälbiten
och halvt uppäten, men en av vargarna hade fått släppa livet
till. Den ena oxen hade ränt hornen rakt igenom vargen och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484:49.**LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Elekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:* _____
Uppteckningsår: _____ *Född år* 1860 *i* Björnmåla, Asarum

troligtvis sprungit med vargen sålunda ett långt stycke ty den döda vargen hittades tämligen nära gården långt från kärret där de döda kreaturen voro, han var alldeles uppristad så att tarmarna voro utrunna samt hade hängt upp sig ibland grenar och kratt så att ett stycke hängde här ett annat där och oxen var hemkommen i fullt sken och hade hoppat över grinden in på gården samt gav sig till att böla. Drängarna som voro i stallet och fordrade hästarna om morgonen kom nu ut ur stallet och fingo se oxen stå utanför fähusdörren nerblodad om hela huvudet och halsen samt alldeles vild, en av dem släppte genast in oxen den andra gick att väcka bonden han kom ut och synade sin oxe men märkvärdigt nog fanns ingen den ringaste skada att se på djuret. Bonden begrep nu vad för en lek oxen varit med om och så snart det blev dager gick alle man ut att leta, vargen som oxen stängt ihjäl hittade de rätt snart. Up på dagen träffade far dem och då fick de besked om de övriga kreaturens öde. Visst fick bonden Svente i Tranerås 25 kr. i skottpengar för vargen men detta var dock en obetydlighet mot

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **M. 8484** 57.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den skada vargarna hade förövat mot honom under natten.

En vår som sagt tog vargarne en oxen för Kull-Erik, för att få en dragare till den kvarvarande oxen fick han nu söka att tämja en fyraårig tjur som han ägde, ty köpa en ny oxen hade erfordrat mynt och av den varan fanns aldrig mycket hos Erik, på vårarne voro förövrigt kreaturen ganska dyra och hästar voro då inte mycket i bruk hos Blekinges småbönder däremot användes hästar så mycket mera av smålänningarne ty dessa lågo alltid ute och körde skogsprodukter till Karlshamn och togo nästan alltid handelsvaror till Växjö som hemlass. Som nu Eriks kreatur på grund av för knapp fodertillgång fingo gå ute nästan hela året runt för att kunna livnära sig voro de nästan halvilda. Tjuren var både vild och folkilsken, ett djädrans sjå fick nu Erik med att tämja honom, då tjuren vant sig vid oket några dagar, lassade Erik på en bjelke som skulle köras till Karlshamns varv. Med möda och besvär gick det till Elsebråna, då tyckte troligtvis tjuren att det kunde vara nog ty där lade han sig och ville på inga villkor stiga upp. Stryk

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484:51.**

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Biörnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

försöktes såsom första medlet, piskan slets upp först därpå ett par försvarliga björksvejar men tjuren låg där han lagt kastande emellanåt rasande blängar på sin plågoande och bölände emellanåt ilsket, men resa sig ville han inte. Nu samlade Erik ihop tort ris och gjorde eld strax intill tjuren för att riktigt värma honom, allt närmare makade han elden det svedde åtskilligt i håret på tjuren innan han ändrade sinne så med ens for han upp vred sig på alla håll och sparkade och sprätte så att eldbränderna och riset for långtbort från vägen därpå lade han sig igen. Erik tittade på sin tjur och utbrast: " Denna gången skall du slippa med detta men hade jag haft lite krut så skulle jag mesjäl satt fart i dig så att du skulle blivit kvicker upp din fan. " Ingen annan utväg fanns än att spänna tjuren ifrån, när han kände sig fri gick det för sig att mota honom ur vägen varpå Erik lade tisteln en skår närmare den andre oxen tog så själv den ändan av oket i famnen som tjuren varit spänd vid och på detta viset kom han till Karlshamns varv med sin bjälke. Därpå köpte Erik några pund mjöl i sin

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:52.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

säck lade den på vagnsbotten varpå han agerade oxe även på hemvägen tilldess att han kom tillbaka till Elsbråna där han letade rätt på sin tjur och spände honom vid oket i stället, för dagen hade tjuren snafsat till sig lite föda och på samma gång ändrat sinne såpass att han nu bekvämade sig att göra sin plikt för vagnen tills de kommo hem. När då Erik släppte in kreaturen om kvällen tog han farväl av tjuren med följande ord: "Vänta tills i morgon så skall jag min själ vänja dig av med liggsjukan det kan du va säker på ." Dagen efter släpptes dragarna ut på gården, Erik hade i beredskap skurit sig en duktig björksvej och började till morgonhälsning traktera tjuren härmed, denne fann sig emellertid ej så väl tilltalad härav, i hans tjocka fårskalle hade antagligen en glimt av frihetsidéerna från 1830 talet fått insteg, han ansåg att ett sådant bemötande var honom ovärdigt att tåla och gjorde sig strax stridsfärdig. Med sänkta horn och ett olycksbådande bölande gick han direkt som en ärlig kämpe rakt på Erik, denne kunde inte komma undan ty han hade en hög stengärdesmur bakom sig men förlitande på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8484:53.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sina stora kroppskrafter fattade han med händerna fatt i tjurens horn och vred till ett så kraftigt tag att halskotorna på tjuren gingo ur led, ty tjuren kunde härefter aldrig mera vrída huvudet rätt då kroppen och halsen voro i normal ställning satt huvudet alltid snett. Nöjd av leken blev han så att Erik slapp lyckligt från äventyret. Erik var kanske också med rätta stolt över sitt prov och hände att han på stadsresor eller auktioner träffade någon som var sinnad att pröva en dust med honom, brukade han alltid säga: "Är du inte starkare än min store tjur, så är det inte värd att du tar i mig för då vrider jag huvudet av dig sammavuret som jag gjorde med tjuren." Tilläggas må att tjuren fick tjänstgöra som dragare i många år, ovanan att lägga sig för lasset botades därmed att Erik stoppade små papperstrutar med krut i öronen på djuret varpå krutet antändes, då skall man tro det blev liv i tjurskallen, han for upp med en fart som en stuckit honom i näsan med en syl, som skomakaren sa, så att ganska snart försvann ovanan och han fogade sig i ödet och blev en stark, duktig dragare fast han alltid som en snobb satte huvudet på sned, en påminnelse om att

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484 : 54.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

det inte alltid går att stänga bönder. Dumdristig hade Erik alltid varit på samma gång som han var hänsynslös och rå, inte kinkig om sig själv och brutal mot andra. En vår hade han blivit bestulen på några skäppor potatis i sin källare och som tjuven utpekades allmänt en person boende i närheten kallad " Botte-Pellen " , troligtvis var han nog inte saker till tjuvnaden denna gången, men faktum var att Pelle åtskilliga gånger under årens lopp blivit ertappad med med tjuveri varför naturligtvis misstanken först riktades på honom, men som han var en feg stackare är det ^{ej} troligt att han vågat sig till Erik att stjäla fastän svält och nöd kan driva människorna långt. Cirka en vecka efter stöldens begående tog en morgon Erik en person med sig och gick bort till Botte-Pellen, vilken han träffade hemma i sin säng. Erik gick bort till sängen, tog ett kraftigt tag i Pelles yviga lugg lyfte i ett tag upp honom på golvet och sa: " Nu ska du minsjäl visa mig var du har pärorna du stulit frå mig." I sin förskräckelse lovade Pelle allt vad som fordrades av honom, han fick ett par byxor, en tröja och ett

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:55

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

par träskor på sig samt gick ut följd av Erik och hans kam-
rat. Antagligen har det nog varit hans avsikt att kunna sprin-
ga från sina plågoandar då han kommit ut på fritt fält, men
därav blev intet, då de kom ut tog Erik ett bastant tag i
Pelles tröjkrage och nu kunde Pelle lika gärna försöka att
rucka urberget som att komma loss ur Eriks kraftiga nävar.
Emellertid uppgav Pelle först ett ställe så ett annat där han
skulle gömt potaterna och för varje gång de kom till ett stäl-
le och inga päror fanns att se fick den stackars Pelle ett tjog
kraftiga käppslängar av Erik. Sålunda hade nästan hela dagen
gått, så omsidernära kvällen kom min far från jakten i skogar-
ne och träffade på dem. Då satt Pelle på en tuva och lutade
huvudet mot en sten samt var nästan död. Vad i Guds namn har
Ni gjort med Pelle, frågade far. Jominsjäl sa Erik har jag skul-
la kört honom att leta upp potaterna, han stulit för mig, men
den djävulen har bara lurat oss hela dan. Nog kan ni väl se
att karlen håller på att dö, det hade varit bättre du gett
honom lite mat och dryck än pryglat honom hela dan, sa far.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484 : 56.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jaminsjäl har jag varit efter vatten i min träsko och gett honom, vi har inte fått någon mat idag vi heller sa Erik. Har du något brännvin så gack hem efter lite, och ge honom så att han åtminstone inte dör förrän ni kommer hem med honom, detta kommer ni i häkte för både två som burit er åt på ett sådant sätt sa far. Åskit, sa Erik, tror du en kommer i häkte för det en slår ihjäl en tjuv, menså jagu mej ska jag likaväl gå hem efter lite brännvin och ena skiva bröd och ge honom för han har nog inte havt något bröd till pärona förut. När far gick ifrån dem sa han till dem att de ej skulle för någon yppa att att han varit i samtal med dem ty sade han ni kan väl begripa att jag blir ett besvärligt vittne i saken och kan ni klara er ifrån affären så gärna för mig. Pelle har i alla fall ingen nytta av hur det går ty det synes väl att han dör snart, kanske innan morgon bittida. Detta slog också in, han dog om kvällen. Följande dag gick bud ganska tidigt till länsmannen i Asarum så att han kom upp till Björnamåla och häktade Kull-Erik, han erkände utan omsvep att han slagit ihjäl en tjuv och yrkade

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8484:57

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
 Socken: Asarum Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att få bli fri, men annat blev det, han blev dömd till många års fängelse, och dog därstädes. Hustrun måste sälja gården och snart var en ny ägare ditkommen som snart gjorde slut på den stora vackra skogen, så att då jag ett år därefter besökte orten fanns intet annat än ett 30tal sten och ljung tjogvis tunnland, där vid tiden som här ovan omtalats den yppersta, kärnfullaste furuskog växte.

I Eriks hela liv och leverne framlyser en äkta typ av fordomsaga, råa och ohyvsade bönder, från barndomen vana att reda sig i alla livets förhållanden, svälta och umbära då sådant fordrades och om vid något tillfälle en bättre dag upplevdes togs den med samma jämnmod, själva ärliga i all sin fattigdom, men hatare av all oärlighet, ännu i dag räknas i Blekinge skogsbygd en person som funnits saker till tjuveri knappt till halv människa, frikostiga med det lilla de ha, så att då en främmad person därstädes erhölet mat eller erhölet vägvisare ett stycke genom skogsbackarne, får man riktigt tränga dem till att mottaga någon betalning härför, men träffar

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR **M. 8484:58.**

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: *Född år* 1860 *i* Björnemåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man dem utåt vägarna då de varit i stan och fått sig några
supar så äro de på samma gång ena snarstuckna kättringar så
att skall man klara sig med dem då får man bli färdig i vänd-
ningen och vara både kvick och säker i knytnäven annars blir
man bet.

Skriv endast på denna sida!